

Рік видання XI
№ 90 (1258).
ЧЕТВЕР
30 ЛИПНЯ
1970 р.
Ціна 2 коп.

ПРОКТОР... КРАЇН, ЄДНАЙТЕСЯ!

ОРГАН КІРОВОГРАДСЬКОГО ОБКОМУ АКМУ

ГОБИ, юний дозорцю, Батьківщина і партія доручили відповідальне завдання — берегти і примножувати народне добро, виховувати у молоді вимогливість до себе і товаришів, боротися за використання резервів виробництва.

ТИ—ГОСПОДАР

ДОЗОРЦІ НЕ ТІЛЬКИ ВИЯВЛЯЮТЬ НЕДОЛІКИ. ЗРАЗКОВА РОБОТА ШТАБІВ «КП» — НАСЛІДОК ВМІЛОГО КЕРІВНИЦТВА КОМСОМОЛЬСЬКИХ КОМІТЕТІВ.

аналіз тієї чи іншої ланки виробництва, залучивши до цього фахівців.

Приймаючи такий підхід до справи може послужити діяльність «КП» на Кіровоградському заводі тракторних гідроагрегатів. «Прожектористи» тісно співробітничали з радю молодих спеціалістів, підшукують наявні резерви, вносять свої пропозиції по раціональному їх використанню.

Штаб «КП» на чолі з начальником інженерно-електриком Анатоєм Ляшківим провів комсомольсько-молодіжний конкурс раціоналізаторів і винахідників, в якому брали участь більше сорока молодих робітників, техніків, інженерів. Вислідом цього конкурсу було запроваджено у виробництво 43 раціоналізаторські пропозиції з економічним ефектом 31 535 карбованців.

Лише пропозиції інженера-конструктора Володимира Вечіра та робітника Володимира Ткаченка дали заводу більше семи тисяч карбованців економії.

Члени штабу «Комсомольського прожектора» заводу «Червона зірка» провели рейд по виконанню законодавства про охорону праці молоді і підлітків, перевірили їх побутові і культурні умови. Виявилось, що певна кількість робітників не має змоги відвідувати вечірні школи, технікуми, інститути, що в гуртожитку № 2 відсутні деякі побутові послуги.

Роль молодих дозорців у будь-якому господарстві величезна. Штаб «Комсомольського прожектора» — це бойовий орган комсомольської організації, її обличчя.

Штаб «КП» з пересувної механізованої колони № 2 виявив безгосподарне збереження цементу на складі, і відразу ж у «близькості» з'явився сигнал: «Начальник підсобного цеху тов. Ф. О. Флоринцев! Наведіть лад на складі!». Становище терміново було виправлене.

Всі комсомольські комітети розуміють, що при найгірших наслідках виробництва кожній економічній галузі сировини, матеріалів, палива набрав величезної ваги, говорив на XVI з'їзді ВЛКСМ перший секретар ЦК ВЛКСМ С. М. Тажалдин. Лише один економічний процент енергетичних ресурсів дає країні 3 мільярди карбованців прибутку. А це цві житлові будинки, верстати, сільськогосподарські машини.

Міські та районні комітети комсомолу, заводські, фабрики, комсомольські організації колгоспів і радгоспів мусять здійснювати систематичне керівництво діяльністю штабів і постів «Комсомольського прожектора», періодично слухати звіти начальників штабів, членів «КП», надавати їм всіляку підтримку.

Якщо ти, юний друже, прийшов на завод, фабрику, ферму, пам'ятай: ти тут господар, тут немає поділу на «мос» і «наше», тут треба берегти кожен грам металу, товару, кормів.

Великого значення на XVI з'їзді ВЛКСМ надавалося участі молоді у сільськогосподарському виробництві. Липневий Пленум ЦК КПРС підкреслив роль комсомолу у збільшенні виробництва сільськогосподарських продуктів. «Чимала частина недоліків», сказав на Пленумі Генеральний секретар ЦК КПРС тов. Л. І. Брежнєв, — як і в роботі колгоспів і радгоспів, — прямий результат слабкого керівництва господарствами. Це накладає відповідальність і на наших сільських «прожектористів», особливо нині, під час жнив та підготовки до збирання технічних культур.

В колгоспах «Прогрес», імені В. І. Леніна, «Україна» Доліньського району, «Перемога», імені Орджонікідзе Новгородківського та багатьох інших ще раніше завчасно перевірили підготовку токів, зернохвищ, техніки.

Зараз сільські дозорці установили свої пости на вагах, токах, сідюють за якістю збирання хліба. Жодна зернина не повинна залишитися у полі, держава повинна одержати тільки високоякісний хліб. На черзі — перевірка кукурудзо-збиральних агрегатів.

Наступний 1971-й рік ознаменується XXIV з'їздом КПРС. Звітка про це викликала нове піднесення політичної і трудової активності комсомольців, на заводах і фабриках, на нивах і фермах шириться соціалістичне змагання за гідну зустріч партійного форуму. Значна частина праці має бути і тут вкладена тобою, «прожектористе». Висвітлення і узагальнення передового досвіду, пропозиції по використанню техніки і обладнання — це теж твоя справа.

Якщо тобі «прожекторист» ім'я — будь пильним, принципним, шукай і знаходь, а знайшовши, використовуй наявні резерви виробництва. Бо ти — господар!

ЯКБИ мені сьогодні запропонували: «Підбери хлопців в нову бригаду», я б не роздумував. Взяв би з собою Стаха Цуркана, Віктора Озерова, Генку Єлісеєва, Льоноу Артеменку і Льоноу Савченка. Словом — всіх з нашої бригади. І не тому, що звикли один до одного за півтора року, або, як у нас в цеху кажуть, «не одну тонну заліза розрізали». Просто знаю, якщо одному з нас буде важко, інші вирубать, а радість — і вона одна на всіх. Чому ми стали друзями, колективом? Не заглиблюючись в дрібниці, скажу: мабуть, тому, що верстати поруч, кожному зміни тонни заготовок йдуть через наші руки. Всі ми,

вали так: «Більше зекономити металу». Розпливчато, але ми ще тоді не знали, у що складуться трохи коротші шматки рейок. Вже через кілька місяців експеримент закінчився. Тепер відомо — без «авралів» можна зберегти 30—40 тонн металу щомісяця. А це значить — день працюємо на цьому матеріалі.

НА КОМСОМОЛЬСЬКОМУ ОБЛІКУ — КОЖНА ХВИЛИНА

«3 липня 1970 року до відкриття XXIV з'їзду КПРС виконати річну програму. В день відкриття з'їзду працювати на зекономлених метали, електроенергії і стиснутому повітрі».

(Із соціалістичних зобов'язань комсомольсько-молодіжної бригади різальників ковальсько-пресового цеху заводу «Червона зірка»).

Звичайно, — майже ровесники. Не так давно в житті бригади відбулася подія, яка звелася озирнутися на минуле. До 100-річчя з дня народження В. І. Леніна нам присвоїли звання бригади комуністичної праці. Честь велика, визнання громадянське... За що воно? Кілька разів ми виходили переможцями соціалістичного змагання в цеху. В нашому активі — і третє місце по заводу з усіх показників змагання. Без будь-яких нововведень за півтора року продуктивність праці на ділянці зросла на 35 процентів. І секрет не в «золотих руках», як звикли говорити. Вони в нас мозолясті, роботи. У вік автоматичної голівки — прикласти ці руки розумно, а тодіво.

Ще до створення бригади серед різальників-штампувальників існувала така практика: відходи металу — в металобрухт. Розпускають, наприклад, полюсу на заготовки по довжині в один метр, а нестандартні відрізки викидають у відходи. Порадилися якось хлопці нашої бригади: мовляв, не показувати «транжирити» так прокат. А що, як кінцеві відходи металу пустити на менші заготовки, такі, як до сівалок «СУК-00703» чи «САБ-701»? На бригадних комсомольських зборах попередніс припущення сформулю-

вали так: «Більше зекономити металу». Розпливчато, але ми ще тоді не знали, у що складуться трохи коротші шматки рейок. Вже через кілька місяців експеримент закінчився. Тепер відомо — без «авралів» можна зберегти 30—40 тонн металу щомісяця. А це значить — день працюємо на цьому матеріалі.

Така «металева» економія не позначилася на темпах роботи. Виробіток бригади — до двох, а часом і більше зміниш норм. Лідарі нам не по душі. Якоюсь приєднали до нас молодого робітника. Зустріли його, ввели в курс справ, радіючи поповненню. Та радість була передчасною. Завантажений стедаж металом — новенький прасце ще ськ-так, скінчився метал — його не знайдеш. Говорили з хлопцем не раз, давав слово не підводи-

хвилини. Так було до того, поки не почали підміняти один одного. Далі прикладу такий факт. На днях Леоніду Артеменку для роботи потрібен був звичайний різальний штамп. В групі слюсарів по ремонту штампів такого не знайшлося. Лише через дві години Леонід зміг би працювати. Та він не записав в таблицю простою, бо одразу ж став до вільного напівавтомата, і час був витрачений.

Берегти кожную хвилину хлопці нашої бригади вчать щодня. Але дуже прикро, що наука ця іноді потрапляє на рифи безгосподарності. Наші вже неодноразові претензії — інструментальному цеху і групі слюсарів по ремонту штампів ковальсько-пресового цеху. Ніяк не доб'ємося від них, щоб вчасно виконувались замовлення бригади.

Якість штампів теж бажано, щоб була вищою. А то не встигнеш кілька годин працювати, як вже їм потрібен ремонт, або ще гірше — стають придатними хіба ж на металопол.

Серйозно неповають і значні втрати стиснутого повітря, на якому працюють наші верстати. Адаж від того, що воно летить «в повітря», падає потужність різальних пресів. Якщо за хвилину норма близько 80 ударів, то фактично їх кількість ледве доходить до 60. Ми не раз з цього приводу звертались до адміністрації цеху, говорили на бригадних і цехових комсомольських зборах, писали в «Комсомольській прожектор». Та сила стиснутого повітря, як і раніше, летить на вітер. А з цим — і державні гроші.

Півтора року бригадного методу роботи дають право сказати: в колективі ми відчували свою силу. Відповідальність один за одного зробила нас господарями свого слова. Ось і нещодавно ми переглянули свої соціалістичні зобов'язання. До дня відкриття XXIV з'їзду КПРС вирішили річну норму дати за 8 місяців.

Микола СКЛИФУС, бригадир комсомольсько-молодіжної бригади різальників ковальсько-пресового цеху заводу «Червона зірка».

НАТХНЕННЯ І ПРАЦЯ — ПАРТИЙНОМУ З'ІЗДОВІ!

СЛОВО МОЛОДИ КІРОВОГРАДА

Завод «Червона зірка», бригада різальників ковальсько-пресового цеху, бригадир Микола Склифус: РІЧНУ ВИРОБНИЧУ ПРОГРАМУ, РОЗРАХОВАНУ НА СЕРПЕНЬ 1970 РОКУ—ЛИПЕНЬ 1971 РОКУ, ВИКОНАТИ ДО ДНЯ ВІДКРИТТЯ XXIV З'ІЗДУ КПРС;

НАВЧИТИ ПРОФЕСІЙ ШТАМПУВАЛЬНИКА 5 МОЛОДИХ РОБІТНИКІВ;

ВІДПРАЦЮВАТИ 100 ЛЮДИНО-ДНІВ НА ВПОРЯДКУВАННІ ВИРОБНИЧИХ ПЛОЩ; КОШТИ, ЗАРОБЛЕНІ У НЕРОБОЧИЙ ЧАС, ПЕРЕРАХУВАТИ У КОМСОМОЛЬСЬКИЙ ФОНД ЕКОНОМІЇ;

СПРИЯТИ ЯК НАЙШВИДШІЙ ПІДГОТОВЦІ І ЗАПУСКОВІ У СЕРПЕНЬ ВИРОБНИЦТВО НОВОЇ СІВАЛКИ «СЗ-3,6»;

У ДНІ РОБОТИ ПАРТИЙНОГО З'ІЗДУ ПРАЦЮВАТИ НА ЗАОЩАДЖЕНОМУ МЕТАЛІ, ЕЛЕКТРОЕНЕРГІЇ І СТИСНУТОМУ ПОВІТРІ.

Центральний універмаг, бригада відділу шовково-шерстяних тканин, бригадир Валентина Іванова:

ЩОМІСЯЧНО ВИКОНУВАТИ ПЛАН НА 103 ПРОЦЕНТИ;

ЗАБЕЗПЕЧИТИ ЗРАЗКОВЕ ЗБЕРІГАННЯ ТОВАРОМАТЕРІАЛЬНИХ ЦІННОСТЕЙ;

ПІДВИЩИТИ КУЛЬТУРУ ОБСЛУГОВУВАННЯ, ШИРШЕ ВИВЧАТИ І ЗАДОВОЛЬНЯТИ ПОПИТ СПОЖИВАЧІВ.

КРАЇЦІ МОЛОДІ ЖЕНЦІ

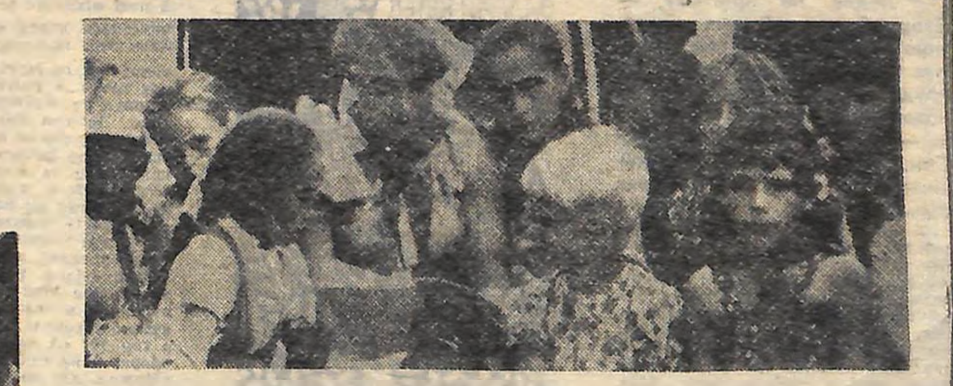
Комсомолец ОЛЕКСАНДР КУШНІРОВ — комбайнер колгоспу імені Петровського Устинівського району. Він скоїв 260 ГЕКТАРІВ зернових і намолотив 7355 ЦЕНТНЕРІВ хліба. У цьому ж районі відзначаються:

комбайнер МИКОЛА ЛІФЕНКО з колгоспу імені Ватутіна. Його живий доробок — 164 ГЕКТАРИ скошених хлібів і 4894 ЦЕНТНЕРИ намолоченого зерна;

комбайнер ВОЛОДИМИР ПОВЗУН з колгоспу імені Ватутіна. За час жнив скоїв 189 ГЕКТАРІВ зернових, намолотивши 4829 ЦЕНТНЕРІВ хліба;

молодий комуніст ФЕДІР БУДАК — комбайнер колгоспу імені Енгельса. Він скоїв 160 ГЕКТАРІВ зернових і намолотив 3654 ЦЕНТНЕРИ хліба.

КЛИЧЕ МЕЛОДІЯ ГОРНА

Четвертий загін прибув на місце гри першим. Фізрук Ростислав Литвинчук дав завдання. Весь піонерський табір «Зоря», який розмістився в селі Леніно Маловисківського району, для гри був поділений на дві команди: «прикордонників» і «порушників кордону». Четвертий загін — «прикордонники», як і три інших. Другий загін — «порушники кордону».

Гра почалася. Та коли четвертий загін розкрив пакет свого завдання, то дехто навіть здивувався. Потрібно було проїти один рядок кукурудзи кожному і вирвати свирілу, аж потім можна приступити до розшуків «порушників кордону». У вагони пролетіла одна дів, три хвилини. Попереду вже були дівчатка і хлопці інших загонів. Зав'язттю не було меж. І ось Вітя Прусак піднімає устори руки і весело підбадьорює своїх друзів, які ще трішки відстають від нього. Тепер на пошук!

Загонова піонервожата Віра Приходченко і вхователька Таїса Судтан вирішили із своїм четвертим загном розшукувати «порушників кордону» в колгоспному саду. Там вони і виявилися — всі 29! Та все ж чотирьох з них «прикордонники» не піддали — на допомогу прийшли інші загони. А ввечері на лінійці, коли 150 дітей, які відпочивають в міжкоштові. (Закінчення на 2-й стор.)

У цієї дівчини рідкісна для нашого степового краю професія. Ланка жінок-рибалок Аджамського рибного обласного рибкомбінату, яку очолює Валентина Москова, вирощує мальки-гібриди коропа і сазана. Цьогорічний урожай живого срібла — 4 мільйони мальків замість планових 2 мільйони 400 тисяч.

На фото: Валентина МОСКОВА. Фото Ф. ПЛАХТІЯ.

КНИГА ПРО РАДЯНСЬКЕ СЕЛЯНСТВО

Про шлях, пройдений трудівниками сіл нашої країни після Великого Жовтня, розповідає книга «Радянське селянство. Короткий нарис історії (1917—1969)», випущена Видавництвом політичної літератури. Автори дали аналіз соціально-економічних перетворень у селі.

(ТАРС).

ЛЕНІНСЬКІ ідеї про захист соціалістичної Вітчизни займають важливе місце в скарбниці марксизму-ленінізму. Однією із великих заслуг В. І. Леніна є глибока і всебічна розробка ним вчення про захист Радянської Батьківщини, завойованої соціалізмом. Це ленінське вчення включає і об'єднує такі взаємопов'язані складові частини:

— **ПО-ПЕРШЕ, НАУКОВЕ ОБГРУНТУВАННЯ ПРО НЕОБХІДНІСТЬ ЗБРОЙНОГО ЗАХИСТУ СОЦІАЛІСТИЧНОЇ ДЕРЖАВИ;**

— **ПО-ДРУГЕ, ВИСНОВКИ ПРО ШЛЯХ І УМОВИ ЗАХИСТУ КРАЇНИ.**

В. І. Ленін особливу увагу приділяв питанню науково-технічного забезпечення оборони нашої Батьківщини. Він підкреслював, що в сучасній війні «...бере гору той, у кого найвища техніка, організованість, дисципліна і кращі машини...»

В. І. Ленін науково обгрунтував роль морально-політичного фактора в ході і закінченні війни, що «в усякій війні перемога кінець кінцем обумовлюється станом духу тих мас, які на полі бою проливають свою кров».

— **ПО-ТРЕТЄ, ВСЕБІЧНА РОЗРОБКА ПРИНЦИПІВ СТВОРЕННЯ І ЗМІЦНЕННЯ ЗБРОЙНИХ СИЛ.** В. І. Ленін писав: «Саме тому, що ми прихильники захисту Вітчизни, ми говоримо собі: для оборони потрібна тверда і міцна армія, міцний тил...»

В. І. Ленін підкреслював, що вирішальними умовами успішного здійснення завдань по створенню і зміцненню армії і флоту, головним джерелом їх сили і могутності є керівництво Комуністичної партії.

Обороздатність нашої Батьківщини В. І. Ленін розглядав як діалектичну єдність і взаємозв'язок економічного, морально-політичного, науково-технічного і воєнного потенціалу. У здійсненні завдань по захисту соціалістичної Вітчизни діють, як підкреслював В. І. Ленін, взаємопов'язано і взаємообумовлено дві сторони єдиного процесу:

— **ЗАХОДИ КОМУНІСТИЧНОЇ ПАРТІЇ І РАДЯНСЬКОГО УРЯДУ, ЗУСИЛЛЯ ВСЬОГО НАШОГО НАРОДУ, СПРЯМОВАНІ НА ЗБЕРЕЖЕННЯ І ЗМЦНЕННЯ МИРУ, ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СПРИЯТЛИВИХ УМОВ ДЛЯ ПОБУДОВИ СОЦІАЛІЗМУ І КОМУНІЗМУ.** В. І. Ленін писав, що «...ми обичайно робітниками і селянами зробили все для миру. І ми це зробили».

— **ЗБРОЙНИЙ ЗАХИСТ СОЦІАЛІСТИЧНОЇ ВІТЧИЗНИ.** В. І. Ленін говорив: «Щоб за-

хистити владу робітників і селян від розбійників, тобто від поміщиків і капіталістів, нам потрібна могутня Червона Армія». І дійсно така армія трудящих була створена в нашій країні.

Ленінське вчення про захист соціалістичної Батьківщини наша партія поклала в основу своєї політики і практичної діяльності в галузі воєнного будівництва і організації оборони країни. Це вчення пройшло перевірку і випробування часу і підтверджено ходою героїчної історії радянського народу.

Володимир Ілліч підкреслював, що Вітчизна — це дане політичне, соціальне і культурне середовище. Соціалістична Вітчизна являє собою якісно нову в історії соціальну, політичну і культурну спільність людей. Радянська Батьківщина — це краї-

на захист своєї країни збройною рукою».

Як і передбачав Ілліч, радянський народ і його Збройні Сили в жорстоких боях розгромили численних імперіалістичних агресорів, у тому числі й гітлерівських загарбників.

Гігантська битва з фашистською Німеччиною займає особливе місце в житті нашої Батьківщини. Велика Вітчизняна війна була всенародною війною. Радянський народ під керівництвом Комуністичної партії відважно завойовував Великого Жовтня, виявив стійкість, мужність і масовий героїзм.

За подвиги на фронтах Великої Вітчизняної війни орденами і медалями було нагороджено понад 7 мільйонів чоловік, 11603 воїнів удостоєно звання Героя Радянського Союзу, у тому числі

хали радянських людей на ратні і трудові подвиги в роки жорстоких боїв з ворогами Батьківщини. Тепер ці ідеї набувають особливого значення по зміцненню оборони країни, могутності наших доблесних Збройних Сил.

Комуністична партія виховує комуністів, всіх радянських людей в дусі постійної готовності до захисту соціалістичної Вітчизни. В сучасних умовах у зв'язку з посиленням агресивності імперіалізму і загострення міжнародної обстановки виконання радянського народу і особливо молоді в дусі готовності відстояти завойовану соціалізму набрав особливого значення.

У резолюції XVI з'їзду ВЛКСМ підкреслюється, що «...найважливішим завданням комсомольських організацій і далі розвивати славі традиції Ленінського комсомолу по зміцненню оборонної могутності нашої Батьківщини, наполегливо удосконалювати шефство над Військово-Морським Флотом і Військово-Повітряним Силами, прикордонними військами».

У ПІДГОТОВЦІ населення до захисту Вітчизни важливу роль відіграє масова оборонно-патріотична організація трудящих — Всесоюзне добровільне товариство сприяння армії, авіації і флоту СРСР (ДТСААФ).

Добровільне товариство підпорядковує свою діяльність вимогам нового Закону про загальну військову повинність і проводить велику роботу серед молоді по підготовці спеціалістів для служби в радянських Збройних Силах.

Багатогранну роботу проводить Кіровоградська обласна організація ДТСААФ по навчально-спеціалістичній діяльності в армії і флоті. За останні роки лише в левинській організації ДТСААФ Кіровоградського педінституту імені О. С. Пушкіна підготовлено кілька сот шаферів, мотоциклістів, радистів. Значну роботу по підготовці спеціалістів для армії і флоту проводить учбові організації ДТСААФ.

У 1969 році на Кіровоградщині виконали норми на значок Готовий до захисту Батьківщини (ГЗБ) близько 10 тисяч юнаків і дівчат.

У Радянській Конституції записано, що «захист Вітчизни є священний обов'язок кожного громадянина СРСР».

У цих словах яскраво виражений зміст всієї нашої боротьби за виконання заповітів В. І. Леніна про захист Батьківщини.

І. АРТЕМЕНКО, співробітник Кіровоградського педінституту імені О. С. Пушкіна.

В. І. ЛЕНІН ПРО ЗАХИСТ СОЦІАЛІСТИЧНОЇ ВІТЧИЗНИ

Соціалізм забезпечив незламну єдність

на, господарем якої є сам народ. Йому належить і політична влада і економічний багатства.

РАДЯНСЬКИЙ письменник Олексій Толстой писав: «Моя Батьківщина, моя рідна земля, моя Вітчизна... В житті немає палкіших, глибоких і священніших почуттів, ніж любов до тебе». Цими простими і зворушливими словами О. Толстой висловив велику любов радянських людей до своєї рідної країни.

Радянський патріотизм — це не тільки любов до Вітчизни, рідної землі і культури свого народу. Це і віданість і вірність своїй Батьківщині, готовність захищати рідну землю від загрози іноземного поневолення.

В. І. Ленін був цілком переконаний в тому, що, коли імперіалісти нападуть на нашу Вітчизну, то всі трудящі «...будуть змушені стати і стануть, як один

2069 українців, серед яких 136 наших земляків. Десятки тисяч уродженців Кіровоградщини прославили Радянську Батьківщину на фронтах Вітчизняної війни. Майже 85 тисяч з них нагороджені орденами і медалями СРСР.

Священна війна радянського народу проти фашистської Німеччини закінчилась великою перемогою тому, що «соціалізм забезпечив незламну єдність всього радянського суспільства, могутність і небачену мобільність його економіки, високі розвиток воєнної науки, вихован чудових воїнів і воєначальників». («До 100-річчя з дня народження Володимира Ілліча Леніна». Тези ЦК КПРС. Політичний відділ ЦК КПРС, 1970, стор. 21).

Ідеї В. І. Леніна про захист соціалістичної Вітчизни мають неогрошене значення. Вони наді-

КЛИЧЕ МЕЛОДІЯ ГОРНА

(Закінчення. Початок на 1-й стор.).

му піонерському таборі вишикувалися на лінійку, старша вихователька Валентина Леонідівна Лебенко вручила переможцям кілограм цукерок.

...Тихий пожежний суботній ранок. В великому лісі паузе тиша. Раптом що тишу порушив дзвінкий голос горна. Народився новий день в піонерському таборі. Та діти вже не спали. Адже сьогодні вони йдуть купатися на річку Вись.

Цікавий і різноманітний відпочинок в піонерському таборі «Зоря». Тут кожна хвилинка розпланована для гри, походу в ліс або для розування з бляштом Степаном Драбком пової пісні. А життя без неї тут просто неможливо. Вожата першого загону студентка Одеського педінституту Надія Непоможець завжди

вирощує в похід з дітьми та баяністом. А вожата з другого загону Людмила Вояк зачарувала своїх вихованців читанням книги. Вона навіть частіше за інших, коли планує свою роботу на день виправляється в навколишній ліс, щоб в тиші дерев розповісти нові пригоди про життя піонерів. А допомагає їй студентка Кіровоградського педінституту вихователька цього загону Олександра Моторина.

Свій відпочинок піонери поєднують з суспільно корисною працею. В місцевому колгоспі імені Держинського прорвали кукурудзу, доглядають за могилою героїв, які загинули в 1918 році. Тут ніколи не в'януть живі польові квіти. Про все це часто розповідають загону «Блискавки».

Народжуються нові плани на наступні дні. А вони для дітей пролітають так швидко, як жайвір у чистому небі, генген над достиглим янтарним колоссям пшениці.

С. БРОВЧЕНКО, наш позаштатний кореспондент.

с. Лешіно Маловисківського району.

П'ЯТА ЗІРКА ВІКТОРА ЄФІМОВА

● ПРАПОР НА КОМБАЙНІ МОЛОДОГО ЖЕНЦЯ

ТОГО РАНКУ молодий механізатор прокинувся в особливо піднесеному настрої. Ще б пак! Хіба не радітимеш, коли тобі лише двадцять п'ять, а ти вже — перший серед перших, очолюєш змагання комбайнерів свого району?

І Віктор Єфімов попростував на тракторний стан, збиваючи дрібеньку дощову росу. Перші промені сонця застали його вже біля комбайна.

...Одне коло, друге, третє. Покірно лягає на підбратчя нескінченна стрічка гривастого валка, ритмічно працює агрегат, в бункер, як стрімкі води гірського струмка, летіє зерно. Невдовзі вдалині з'явилась легкова автомашина. Розвернувшись біля комбайна, зупинилась. З неї вийшли другий секретар Компаніївського райкому партії І. В. Артеменко, заступник голови правління колгоспу імені Урицького Микола Білоус. Партійний керівник тримав у руках прапор.

— Від імені районного комітету партії і райвиконкому вручаю вам, — говорить І. В. Артеменко, — цей символ перемоги і бажаю дружньому екіпажу вашого агрегату подальших успіхів у праці.

...Через день на комбайні Віктора Єфімова з'явилась п'ята зірка...

Компаніївський район.

А. КЛИМЧУК.

1. «І ПРИВЕРЗЕТЬСЯ ж таке! Ледеве не прослав, — Егор обливає обличчя холодною водою, ще раз і ще зачерпує повні пригорщі, хлюпає на груди, розтирає тужаві м'язи шорстким рушником. А воно ж — боляче, зате приємно! Сон, як рукою зняло. Лист той, нічний, все ще стоїть перед очима...»

...І потрапив Егор у дивовижне царство. Там ні слуг, ні війська, навіть без поківок обходиться ніхатий вельможа. На столах і печені і смажені, в саду квіти з'являються небувалої краси — варто тільки йому тихо плеснути в долоні, а потім гуцно вигукнути: так хоч! І мав той вельможа сім міхів золота, ще й каплюк срібних монет біля пояса. Що вже багатий, то про скупість і говорити нічого! Ходить Егор у тому царстві, диву не надивується. Бачить, одного разу вийшов вельможа до людського поля. А там пшениця грає стиглим колосом, і немає їй ні кілца, ні краю. Наслухає вельможа передзвін ниви, а потім враз розлилася його ніка в масну усмішку, а товсті, засалені губи бемкнули: так хоч! Не знав Егор, про що думав вельможа, але в ту ж мить помітив, що кожен колос, кожне зерно перетворилося на красне золото. Не зперготив, а заревів від радощів ненажера, та й давай

НАРИС

смикати осяїні стебла. Спершу по одному, потім жмутками виривав скарби, наповнював ними все нові й нові міхи. Де не озаявся жайвір, опустився перед вельможею, рече людським голосом: «Досить з тебе, володарю, он ідуть люди, залиш для них трохи...» Розгнівався вельможа, плюнув на жайвора, та й знову за своє. За тим мінув день, другий. Стомився, зовсім із сил вибівся незвичний до роботи вельможа. Вияв край ниви та й стоїне. Страшенно хочеться їсти, а нічого! В горлі пересохло, так що навіть своє чарпінне «так хоч!» мовити не може. На тому й дух сустих. Вийшов тоді Егор із схову, а до нього жайвір: «Тікай звідси, добрий чоловіче, оте вельможе «так хоч!» зачарувало пшеницю в золото, жито в срібло, ячмінь у коралі... Вітайка, бо згинеш з голоду. «А чи не можна золото обернути на хліб?» — запитує Егор. «Можна, але це тобі не під силу... Молодий ще. Треба тридцять днів і тридцять ночей кричати копати, треба докопатися до джерела. Вдарить тоді фонтан студенної, окропить ниву, і хліб стане хлібом». Нічого на те не одказав Егор. Вззявся до роботи. З-за далеких перелогів жайвір приносив йому крихти із свіжих пшениць, краплі роси у дзьобку. Одного разу й запитує жайвір: «І для чого тобі вся ця морочка? Вдома хліба не маєш, чи як?» Е й пироги медові, і калачі, як сонце. — Відповідає на те Егор. — Але ж ти сам говорив про людей...

2. **РИТМІЧНО** гуркочуть мотори. Один за одним, сім комбайнів вирушають з тракторного стану. Як то воно буде тобі, Егоре? Сьогодні, в перший день живих. Комбайн новий, мотор, як звір! Вміє тільки вірно спрямовувати його потужність. На обличчі помічника Василя Чубарова теж тинь схвильованості, але в очах — впертість, віра. Не підведе Егора! Досі кілька років працювали разом на старенькому «СК-3». І добре таки щастило: щоліта — друге місце серед найдосвідченіших комбайнерів колгоспу!

І Егору нині згадався отой «СК-3». Стоїть невтомний трудяга на току. Відремонтований. Жде свого хазяїна. А він прийде, обов'язково прийде, коли закінчатись живна. Ще не одну тонну зеленої маси перероблять для артільної худоби.

— Егоре, — повертає обвітрене обличчя Василь до свого друга. — Може, хоч на цих жнивах обженемо Карпуша Михайла?

— Хитрий дядько! Та й досвід за плечима...

— Але ж у нас комбайн крашций.

— Ага...

— То давай з першого дня... Так рвонемо...

Егор Гаврилов на те тільки всміхається. Він теж уже має неабияку механізаторську «дипломатію», знає ціну отому «рвонемо».

Поволеньки, обережно, мов наречена до господи жениха, підходить комбайн Егора до ниви. А вона стоїть непорушно, як стіна, переливається на врагінському сонці грайливим злотечком.

Тут і голова артілі Василь Матвійович:

— Ну, хай щастить!

Зрізав перші стебла, в бункер поспинилися перші кілограми добрих зерен. Не відстає від агрегату і шафер Федя Акулов. Поруч з ним у кабіні, Наташа-вантажниця. Халюються комсомолата, ждуть Егор махне рукою: мовляв, забирайте перші центнери...

З гін в гоні, гектар за гектаром. Раптом:

— Егоре! Зерно не йде в бункер! Різько спинився агрегат. Обос

О. МОТОРНИЙ

Горлиця з яблуневого саду

ПОВІСТЬ

(Продовження. Початок в газетях за 16, 18, 21, 23, 25 і 28 липня).

Колі, нарешті, рушили знову, Грицько пригнічено мовчав. Біля села Валя попрощала зупинитися. «Не хоче, щоб разом бачили». — подумав, але сказав: — До завтра? — Звичайно, — відповіла Валя. Сховавшись за соняшниками, він розвернув мотоцикл назад. До пізнього вечора гасав у полі, їздив десь у сусідній селі, згодом його знову бачили в районі в чайній. Пізно ввечері його розгаричений мотоцикл пролетів вулицею і зупинився у дворі. До хати Грицько вийшов, хитаючись, тримаючи рукою за одвірок. Зінька піднесла сиріцею, але зрозуміла, що не зміг його пече. Відставив глека і вправ у ліжко. Спав міцно, йому, певно, снилося щось хороше, все шептав ніжні слова. На світанку сховався, виліз на голову відро води біля криниці і, скочивши на мотоцикл, помчав у поле. Збудив сонного Діда Макара, лаявся, поки знайшов у темпоти мастило і пальне. Потім чомусь забарахлив карбюратор. З досади Грицько плюнув і через розсяну кукурудзу пішов до колеги на сусідню загінку, в того був запасний. Вернувся весь оброшений, злий. А тут уже і Валя біжить. — Здрастуй! — гукнула дівчина, на ходу натягуючи комбінезон. — Пробач, я трохи затрималася, до комітету забігала.

— Гарзд, шуруй скоріше он до того кувальтатора, люди вже давно на ниві, а ми з тобою чухаємось, — сказав Грицько насуплено і поліз у кабину. Зразу дав повний газ, і мотор задзвенів на високих рівних нотах.

VIII.
Валя вийшла на шлях. Обабіч вже зеленіла, арундиса озимина. Весь степ був чистий, світлий, як у обнови. Ззаду загала машина. Валя, не оглядаючись, звернула на поросле спорішем узбіччя, але з машини знову заснігали.

— Ти куди? Додому? Сідай. Таня Семенченко за кермом. Від комбайна їде. Певно, теж натомилася. Вона старша на два чи три роки, росла на одній вулиці, разом з дівчатами бавилися, а потім Таню віддали до школи-інтернату, і зустрічалися вони тільки під час канікул. Таня вже два роки працює в гаражі, разом у клубі бувають.

— Підемо сьогодні? — питає подруга. Валя кивнула головою.

— То я ось поставлю машину, а тоді до нас забіжимо і до тебе додому... Таня хата винизу, за ставком. Кажуть, раніше це був центр села. Стояв тут, як на ті часи, диво-дивний паровий млин. До нього з'їжджались поміщики з усіх навколишніх хуторів, і в дні великого привозу підводи на вигоні юрмились, як на базарі. Труба локомотива височіла над солом'яними сільськими дахами, наче маяк. Млин і тепер стоїть тут, але облуплений і побляклий. Іноді він оживає, гуркотить, стугонить, як і раніше, але вже не валить клубами дим з труб і не сполохує сільської тиші своїми басовитими гудками. — в млині давно поставили електричний мотор, а останки локомотива дітворі по шматку перетягла в бруток.

— А який млин був!.. — любить згадувати Таня бабусю Єлизавету Іванівну. Старій пішов вісімдесят восьмий рік, вище надвір, подивившись на дрого, що повисли вздовж вулиці, і похитують головою: «Отже, — каже, дивно, не гуде й не чмиха, а світить і крутить».

Дівчата люблять слухати бабусині оповідки. Старій все тепер незвичайне. Колісь з своїми ровесницями, сільськими дівчатами, вона ходила до молотарки на панський тік, всі боялися наблизитися

до локомотива, і машиніст кепкував над ними: «Ей! — гукав, — Беріть мішки, біжіть на тік до сусіди пана Ревуцького, скажіть, щоб позичили парні!» І бігали.

— Тепер не побіжите, — хитав стара головою. — Чому, бабусю? — питає зацікавлено Валя.

— Та ви ж всі науки пройшли... Бабуся дуже пишається своєю опункою. Дівчина ставна, броваста, дужа. Враз піднялася, наче й не була худеньким дівчиськом, що стрибило із самоброною скакалкою по вулиці. Сиротко залишилась при живому батькові. Покинув сім'ю, погнався за вдовцею, у якій пуховики горою на ліжку і сало в бодні не виводяться. Важко було, але слабіші вчителі, вони влаштували Таню в інтернат. Звідти приходили радісні листи: «І вчиться добре, і робота...» Кілька років тому, коли бабуся ще трималася чіпкіше, сама поїхала до району в школу. «Подивлюся, як там її учать». Зайшла до директора. Той уважно вислухав стару, зачитав оцінки із журналу, розказав, у яких гуртках Таня навчається, тоді виліз на ганок і гукнув до школярів, які пораялися на подвір'ї біля машини:

— Ей, сюди їдьте!.. Машина зафурчала, розвернувшись навкруг будинку і зупинилася біля під'їзду.

— Що таке? — запитав шофер, вискакуючи із кабіни. Бабуся глянула і сплеснула руками:

— Це ти? — візнала вона онуку. — Я! — засміялась Таня, і повила бабусю до кабіни.

В селі до того ще ніхто з дівчат не сідав за кермо машини і в правліній випускниці зустрічали досить скептично. Якби дівчина просилася в ланку чи на ферму, або хоч у тракторну бригаду, то це ще зрозуміло, а шофером...

Дали їй стареньку машину, на яку вже ніхто не хотів сідати. Повозитися, думали, повозитися з шматтям, та й піде в доярки чи сапальники. Але Таня годинами лежала горлиця під машинною на простеленій фуфайці, а все-таки вижджала з гаража, одержувала півлітку і мчала в рейс. Іноді вдалося вибратися за село, іноді — аж до половини дороги, а іноді добиралася до місця призначення і застрягала вже на зворотному шляху.

Не раз думала: «Покину... В лямці візьму буряки, сапатиму тихенько...». Одного разу поставила машину, занесла механічний ключ. Навіщо? — здивувався той. — Кий його туди, в кошик, цю шарабайку сплешемо... «Ага, так — подумала Таня, — не дідке, не відступлюся...» І пішла з ключем назад.

Колі вранці наступного дня прямувала до своєї шарабайки, механік зупинив:

— Ось що, дівчино. Отого повенького «газона» бачиш? Сідай, ні пуху тобі, ні пера... «Ага!» — забилося серце. Дівчина все ще не биняла віри. Повірила, коли вже сідала в кабінку і, торкаючись ногою акселератора, пробувала силу покірного мотора. Машина тихо покотилася з двору, а Тані здавалося, що вона летить на крилах. «Ту-ту!» — просигналізувала, проїжджаючи рідною вулицею. «Тут-тут!» — обізвалася на моту. І почала, як у казці...

Дівчата, зачинившись у кімнатці, тихо гомонять про свої таємниці.

— То ти як? — питає Таня. — Тримаюся. — Кажуть, що той харцизяка до сьомого поту гонить...

— В роботі, мов несамовитий, — пояснює Валя. — І командує, тільки держись. «Попробуй, каже, поплавити підшипники, я тоді тобі покажу, де раки зимують...» А це щось сталося. Уже кілька днів «приходжу на зміну, а трактор мій заправлений, все змащено, витерте. Сідай, включай швидкість і — поїхали! «Що це?» — кажу. А він: «Я, міледі, не без рук...»

— Справді? — Справді.

Село уже облягало ніч, небо визорилось миготливими цятками, коли дівчата вибігли на вулицю. Біля клубу заїшли до парку, присіли на лавочці у тихому куточку, і Валя продовжувала почату розмову: за добру справу вони взяли, але ж важка вона, ой, важка! Таня своїх подруг згадала: не всі вони витримали. Були урочисті проводи і що урочисті зустрічі з музикою, кітлами, промовами, дарунками. Казали: «Широка дорога відкрита!» Але відгрім оркестри, квіти засохли, промови забулися. Чув: в одному селі подруга покинула машину, в другому — покинула. А чому? З радістю кожна бігла до конторки, свідомо показувала, а голова, як і їй самій: «Нема, — каже, — зара машини, ось одержимо, тоді і гукнемо тебе...» А приїде машина — ніхто дівчини не кличе.

З клубу долинула музика. — Та цур йому! — схоплює Таня. — Ходимо.

Дівчата побігли назустріч вогню. Піднялися по широким східцях і потонули в освітленому залі. Повз них проливали тихі пари. Вечір тільки починався, Таня повила очима і зразу знайшла того, хто її чекав.

Він підійшов і взяв за руку: — Здрастуй!..

І вже попливли удвох, легко і радісно. Валя теж глянула по залу. Біля сцени за довгим столом Грицько із хлопцями забивав «козла». Він на одну мить звів очі на свою напарницю, але, відразу ж відвернувшись, вдарив кісткою: — Лусто!..

Валя пішла до дівчачого гурту. IX.
Дні ставали коротіші, все нижче стелилися білі вранішні тумани. І як тільки з-за розквітчених хмар підіймалося сонце, на дрютах рядочками сідали ластівки. Спочатку вмишувались по-далеку одні вія іноші, потім сталося на дріт тісніше і тісніше; шоденні рядочки відокремлювалися від шогли до шогли, від стовпа до стовпа. Пташки лаштувалися в далеку дорогу.

Валя не знала, що їй теж дорога стелиться.

Якогось дня, побувавши в конторі, Василь Степанович сказав, що колгосп буде посылати дівчат в школу механізаторів.

— Може, поїдеш? — спитав він Валя. — На бригадіра вичишиш, мене колись заміню.

Валя подумала, усміхнулася. — А чого ж, поїду.

Вдома мати теж не перечила: — Витиши? Ідь, дочко, їдь.

Поки батько прийшов із роботи, то на каніці стояла уже пахлапа валізка, і мати намагалася витиснути до неї ще й смажену качку.

— Це куди? — поцікавився Дмитро. — А, в школу! Вона для людини, як живець для дички. Хай щастить!..

На колгоспній машині Валя їхала до району. Зелено було всім збиратися в райкомі комсомолу, і вона поспішала, взявши з собою валіжку та пальто. Не думала і не гадала, що її від'їзд — це якась подія, і що це помітить хоч хтось рідних та близьких. Але виявилось, що біля райкому таких, як вона, зустрічали з музикою, поміри підносили букети яскравих квітів.

(Далі буде).

Сонячна палітра

Вискочили з машини, стали обдивлятися вузли, барабан.

— Кепські справи, — скрушно махнув рукою Гаврилов. — Відірвалася підвіска грохота... — Так давай ремонтувати! — гарячкував помічник.

Егор Гаврилов мовчки поліз до керма.

— Без майстерні не обійтисья... Шість агрегатів плыве буйним пшеничним плесом. А він, Гаврилов Егор, прощує своєю машиною до тракторного стану... Болить, ой як ссе під серцем! І нічим вгамувати отой біль, хоч в поліці немає найменшої вини ні його, ні помічника.

— Давай, Егоре, я трохи поведу комбайн.

— Бери.

А сам схилився на металеве поруччя, втупив погляд у гарячу твердь дороги...

Вранішнє сонце, як зріз червоного кавуна.

І над агрегатом Егора Гаврилова — багряний вітер. То прапор. На єдиному його комбайні розвівається гаряче полотнище. Федя Акулов ледве встигає. Наташка, аж спітніла, а Егор

На фото: члени комсомольського екіпажу. Третій зліва — Егор Гаврилов.

«Чого не живеш сам по собі?» А Егор з'їдав принесені крихти, сплювувал на закривавлені долоні, знову гриміло кайло. Аж десь там, за гонами, їдуть люди, щоби скокати ниву, щоби мати на зиму хліба окраєць...

3.
Вранішнє сонце, як зріз червоного кавуна.

І над агрегатом Егора Гаврилова — багряний вітер. То прапор. На єдиному його комбайні розвівається гаряче полотнище. Федя Акулов ледве встигає. Наташка, аж спітніла, а Егор

ще й жартує: — Може б, ішла в контору папірці переписувати?

— Ну, ну, виключай, а то зерно через кузов посплеться!

Машина від'їздить. І Наташка крізь скло кабіни показує Егорові кінчик язика. Дивна якась

Наташка! Після десятиріччя — і зразу на роботу в поле... Дивна? А хіба він не таким був? Після школи три роки працював у артілі на різних роботах. Дски не потягло до Олександрійського училища механізації. Чотири роки був помічником відомого в районі комбайнера Михайла Карпуша, а тепер...

— Егоре, давай швидше, а то премія втече.

— А ми хіба її наздоганяємо? — Та я так... Бачиш, хмарки зворотять, може й бризнуть, — виправдується помічник.

— О, це вже інша мова.

А воно й справді бризнуло. Спершу степом пронісся дужий вітер, наче проскакав табун невидимих гриванів, а тоді хлопнуло крупними краплями по низькорослому ячменеві, той же нижче опустив свої вусаті голови.

Агрегати зупинилися. Виключив мотор і Егор.

— То скільки у вас, дядьку Михайле, — підійшов помічник Гаврилова до Карпуша.

— Сьогодні 430 центнерів.

— А в нас чотириста...

— В мої літа, хлопці, збиратимете по вісімсот!

— Так то ж колісь.

— Які ви гарячі! Хочете зразу бога за бороду взяти.

Доць налетів рантото, а спадав поволі. З вітерцем, і це тільки механізаторів: швидше протряхне. Вже, дивись, то один, то другий агрегат пробують жинго, але тут же зупиняються: не бере... Знову стоять непорушно, ціби, пароплави, що потрапили на міліну.

Включив мотор і Гаврилов. Поволі, метр за метром йшов комбайн настріч прибитому дощем ячменю, зупинявся. І тоді Василь зіскакував з машини: — Не приймає приймальна камера... Мокре!

— А ти прочишь, голубе, прочишь... — Та я що? В одну мить!

І знову відібрано в негоди кілька десятків метрів, бункер повнішає, нива меншає. Агрегат йде поволі, мріється широко і вільно...

...Егор ще раз вдарив кайлом і вправ. Під ним загуло, зашуміло. То було джерело. Пружною силою виспело воно юпака з глибокої криниці, оросило золото, срібло, коралі... І зашуміли лани, і збуджено загули люди, що надходили з косами до ниви. А перед них — білолице хлопчаче несло на долонях маляське солечко, хлопчача у льоді білий, трішки схоже на шог, Егора Гаврилова, а очима і підборіддям — на дружину Апо...

Сонце над степом.

Не тихнуть мотори.

— А що як народиться донька?

Перепел б'є захоплено крилами.

Опівночі не тільки в небі, а й на земній тверді проростають чисті, як червоне золото, зорі.

Колгосп «Путь Октября» Онуфріївського району.

На фото: Н. СУЛИМА. Фото Ю. ЛІВАШИНКОВА.

Спорт

АВТОМАШИНА мчала назустріч поці. Викотивши з ґрунтіваки на широкі і рівні автостради. Семен Никанорович збільшив швидкість. Люда вдвигалась в темну стрічку лісоосуни, що проплавала обабіч, захоплено вигукнула:

— Оце зовсім інше. Бо наче на горбі котилась.

І додала мрійливо:

— Коли б мені школу хутчіш закінчили, я б не гірше тебе їздила.

Семен Никанорович уважав це просто за несерйозну дівочу репліку. Щоправда, відповів:

— Треба вперед перестати боягись вітру та грому. Отуж і втім: таке діло не для ніжної руки...

А в недільний день Люда спішила на Завадівку, де мали відбутись змагання найкращих мотогонщиків республіки. Увечері Семен Никанорович знову чув од неї:

— Ти б мене потрохи вчив рулювати... А, може, в тебе є знайомих, що

ПОРТРЕТИ МАЙСТРІВ

мас мотоцикла? Попросив би в нього інколи. На рибалку поїхати... Відповідь була невтішною:

— Ти мені перестай про таке... Он шити ліпше вчись...

Та незабаром батько збентежився-таки неабияк. Повернувся додому з дядького рейсу, а дружина й каже:

— Ти мандруєш, а в нас повинна — Люда на курси поступила.

— А як же школа?

— Ти ж сам згодився, що після восьми вона буде працювати і вчитись. То оце й на курси...

— Швидко буде чи як?

— Мотоцикла гаятиме...

Семен Никанорович, відчувши недобрый поштовх атомів, сів на ослині...

—2—

Чекала від нього похвали. А він знову з наріканнями:

— От маєш права на водіння цього дракунця. А далі що?

— Далі — все ясно: возитиму дрібні вантажі до магазинів. Це щось схоже на шофера, — Люда пробувала лукавити, вишукувала якнайякші слова, вби лиш вгамувати батька. — Ти ж сам казав колись, що діти мають йти стежками батьків. То оце й я. Тільки грошей менше приноситиму додому, бо після роботи на тренування ходитиму в автомотоклуб. І якщо в зарплаті ти обіщав мені, то на трасі — такій собі несприятливій, горбастій, крутій — спробую бути першою...

Минув рік, і Семен Никанорович сам їтав доньку з першими успіхами. Шістьнадцятирічна Люда Настояща вперше була зарахована до складу збірної області. Тренер Леонід Чорний тоді засполював юнку:

— Ми не надіємось на твої лаври. Але в п'ятірву крашних спробуй потрапити.

І вона не підвела свого вчителя: попередю була лише Євгенія Рикун із Запоріжжя.

Ще через рік знову відповідальні змагання — на приз імені Кірова. І на цей раз до Кіровограда з'їхали найбільш підготовлені мотогонщики.

Семен Никанорович був головним уболівальником молодого спортсменки.

— Тепер тобі час і гору взяти, — впроджаючи дочку на трасу, сказав він. — Тут, я бачу не лише від рук залежить, а й від духу. А в тебе його, здається, шортить...

І ось перший заїзд. Почалась злива. Але спортсмени вже готові стартувати. Заревли мотори. Он Люда, здається, перестань Євгенію Рикун. Та враз її мотоцикл зупинився. Дівчина кинулась оглядати мотор. Швидко лінули секунди, а батькові здавались вони годинами. Нарешті — ривок. Обігнала одну, другу, третю спортсменку... Але лідера не змогла обійти. Отже, в першому заїзді була другою. Зате вивисено виграла другий і третій заїзди. Перемога — переконлива...

—3—

Її запитували:

— Чи знаєш ти спортсменку, якій би по-доброму задріла, з якою б хотіла бути нарівні?

— Це не було такого знайомства. Бо далі свого Кіровограда нікуди не їздила.

І скоро відбулось таке знайомство. Це в Краснодарі, де розігрувався приз імені «Молодої гвардії». В змаганнях на цей раз брали участь не лише українські мотогонщики. Саме цього разу Людмила і побачила спортсменку, якою захопилась. То була почесний майстер спорту з Ростова-на-Дону Поліна Лукіна. Ростовчанку нікому не пощастило обійти.

І Люда не картала себе за це. Але в тому, що поступилась Євгеній Рикун, жалкувала. Тоді втішала Поліна:

— Подібні повороти може робити тільки справжній майстер. І без сміливості, без гарту не зробиш такого ривка. А ти це вмієш. Отже, третє місце — геж скарб. А попередю ще старту і старту. Надійся і готуйся...

—4—

Так сталося, що на два роки залишилася тренуватися: одружилася. Згодом треба було доглядати немовля. Аж ось знову на Завадівській трасі про неї заговорили.

— Кажуть, що тренер великі надії покладає на якусь Кузнєцова.

— То не ж Настояща.

Перерва далася визнаки. Люда змушена була поступитися першістю своїй одноклубниці Тамарі Михельсон.

Невдовзі старту зимові — під Тернополем. Кузнєцова тоді була шостою. Ті гонки стали ціли генеральною республікою перед літньою першістю республіки, про яку так часто згадував на тренуваннях Леонід Чорний:

— В нашій команді нема слабких гонщиків, — казав він, — Нам'ятайте лише про те, що в мить перелому ти не маєш права перервати напругу, заступитись. Напруга — до самого фінішу.

...І ось вже її андоують. Людмила виграла перший заїзд, залишивши позаду майстра спорту з Чернівців Любов Абрашкіну та Аллу Старовойт з Тернополі. Та коли почався другий заїзд, на землю ввалили дощові краплини. На повороті, як і три роки тому, Людмила падає. І до фінішу примчала лише десятою. Зате третій заїзд викликав знову захоплення уболівальників. Вона додала вивисено круті підйоми, трампліни.

— Ви лиш подивіться, — чулися вигуки. — Швидкість несамовіта, а її мотоцикл наче прир'язаний до якоїсь хмарки. Наче ось-ось впаде. Та ні, знову летить. І вже нікому її не наздогнати, бо всі на цілий круг позаду...

Так, нікому не пощастило наздогнати 22-річну кіровоградську спортсменку. І на її груди через декілька хвилин з'явилася золота медаль, а на стрічці напис: «Чемпіон УРСР». Це через декілька хвилин. А поки що вона думала про товаришів по команді.

— Як же там хлопці?

— Вони не захочуть осоромитися перед тобою...

І хлопці теж постарались. Команда кіровоградців набрала найбільшу кількість очок, стала чемпіоном республіки.

На фото: Л. КУЗНЕЦОВА.

...Тепер знову вона тричі на тиждень спішить на тренування. Знову відшліфуються найтрудніші повороти, підйоми.

А незабаром — ще більш відповідальні змагання. Людмила Кузнєцова в складі збірної республіки поїде в Ульяновськ на першість країни. На цей раз вона вже сподівається бути нарівні з прославленою спортсменкою Поліною Лукіною...

М. ШЕВЧУК.

ФУТБОЛ

У БРЕСТІ — НІЧИЯ

Команди другої групи класу «А» почали ігри другого кола. Футболісти кіровоградської «Зірки» провели перший матч у Бресті з місцевим «Спартаком». Його результат нічийний — 1:1. Нагадаємо, що і в першому колі суперники розійшались також мирно, але тоді рахунок не було відкрито.

Наступні дві зустрічі кіровоградці проведуть теж на чужих полях. І серія вони гратимуть у Гродно з «Імпаном», а в 5 серії — у Калінінграді з «Балтикою». Після цього — три зустрічі вдома.

У першому турі другого кола всі інші команди зіграли так: СКА (Львів) — «Спартак» (Івано-Франківськ) — 1:1, «Будівельник» (Полтава) — «Буковина» (Чернівці) — 1:1, «Шахтар» (Кадіївка) — СКА (Одеса) — 2:1, «Шахтар» (Горлівка) — «Суднобудівник» (Миколаїв) — 1:2, «Балтика» (Калінінград) — «Авангард» (Тернопіль) — 0:1, «Імпан» (Гродно) — «Автомобіліст» (Житомир) — 0:1, «Гомельський» (Гомель) — «Крибас» (Кришів Пир) — 1:1, «Десна» (Чернівці) — «Металург» (Запоріжжя) — 1:2, «Спартак» (Суми) — «Таврія» (Сімферополь) — 1:3.

● СТАРТИ П'ЯТОЇ ОБЛАСНОЇ

Майстри в ролі початківців

Закінчилися змагання міжвідомчої першості області з велосипедного спорту, що входять до заліку п'ятої обласної спартакіади. Стартували майстри спорту, кандидати в майстри, першорозрядники.

Перший день змагань — командна гонка у чоловіків (сто кілометрів), а в жінок — 20 кілометрів. Положенням про ці змагання передбачалися контрольні нормативи: жінкам 20 кілометрів треба проїхати за 34 хвилини, чоловікам — 100 кілометрів за 2 години 30 хвилин. Тільки при цій умові команді нараховувались залікові очки.

І ось старт прийняли три чоловічих та три жіночих команди з «Буревісника», «Авангарду», «Спартак», Але ні жінки, ні чоловіки не спромоглися подолати відстань за час, визначений контрольними нормативами. Внаслідок цього жодна команда не мала на своєму рахунок залікових очок. Результати майстрів були на рівні другого спортивного розряду, а то й нижчі.

На другий день — групова гонка в жінок на 50 кілометрів, чоловіків — на 150. Жіночі команди записали на свій рахунок залікові очки. Цікавою і напруженою була гонка спортсменів на

150-кілометровій трасі. Слід було зробити п'ять поворотів. Вже на другому з них молодий спортсмен з «Буревісника» Володимир Мізін випередив своїх суперників і третину шляху їхав у відриві від основної групи на відстані двох кілометрів. І все ж сто кілометрів розділює проїти не так легко, Володимир наздогнали інші велосипедисти. На решті, 25 кілометрів боротьба розгорнулася між спортсменами ДСТ «Буревісник» та «Авангард». Майстер спорту Анатолій Шеремет не витримав напруги і залікову трасу, за ним — кандидати в майстри Андрій Гавриленко та Олександр Конекін. Таким чином, переможу виборює Валентин Тедоренко (ДСТ «Авангард»). Він приніс своїй команді 9 залікових очок. На другому місці був Віктор Сурков (ДСТ «Буревісник»). Третій і останній заліковий час показав авангардонець Владислав Гулан. Решта спортсменів заліку своїй команді не дали.

А ось велосипедисти з ДСТ «Колос» зовсім не взяли участі в змаганнях.

В. САКАРА, інструктор обласного комітету по фізкультурі та спорту.

Редактор В. ПОГРІБНИЙ.

ДЛЯ ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ

Друзі! Ви можете допомогти державі в дуже важливій справі — освоєнні природних багатств нашої країни, якщо візьметесь разом із своїми товаришами за збирання ЛІКАРСЬКО-ТЕХНІЧНИХ РОСЛИН, ДИКОРΟΣЛИХ ПЛОДІВ, ЯГІД І ГРИБІВ.

ЦК ЛКСМ України, Міністерство освіти УРСР та правління Укоопспілки оголосили конкурс по збиранню лікарсько-технічних рослин, дикорослих плодів, ягід та грибів.

Заготовлену сировину здавайте у найближчі приймальні пункти споживчої кооперації, де вам за неї сплатять грошову винагороду. Крім того, будуть премійовані школи, дитячі будинки, позашкільні установи, піонерські табори та окремі піонери, школярі, вчителі, піонервожати, які досягнуть крашних показників у конкурсі.

Кваліфіковану консультацію щодо збирання лікарських рослин, грибів та дикорослих ягід і плодів можна одержати в заготівельних конторах райспоживспілок.

БЕРІТЬ УЧАСТЬ У КОНКУРСІ!

УКООПТОРГРЕКЛАМА.

Наша адреса і телефони

м. Кіровоград, вул. Луначарського, 38.
Телефони: відповідального секретаря — 2-45-33,
відділу військово-патріотичного виховання і спорту — 2-45-33, решти відділів — 2-45-36.

«МОЛОДОЯ КОМУНАР» — орган Кіровоградського обкома ЛКСМУ, г. Кіровоград.

Друкарня ім. Г. М. Дмитрова, обласного управління по пресі, м. Кіровоград, вул. Глінки, 2.

МУЗИЧНА СКРИНЬКА

Голоси улюблених акторів, рідних і друзів, грампластинки можна записати і прослухати власним магнітофоном «ДНІПРО».

Магнітофон «Дніпро» відзначається високою якістю і чистотою запису на плівку. На ньому можна здійснювати запис від мікрофона, радіотрансляційної мережі або радіоприймача, а також перезапис грампластинок за допомогою електропрогравача.

МАГНІТОФОН «ДНІПРО»

призначений не тільки для індивідуального користування. Він незамінний у клубах, палацах культури, у навчальних кабінетах, для самоконтролю при вивченні іноземних мов, виконанні музичних творів.

Магнітофон «Дніпро» вам пропонують магазини культуроварів споживчої кооперації.

УКООПТОРГРЕКЛАМА.